№ 250. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zaturdag 19 October.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD BREDA, brengen bij dezen ten gevolge eener bij hun ontvangene missive van den Hoog-Edel Gestr. Heer Generaal-Majoor, Plaatselijke Kommandant dezer Vesting, ter kennisse van de daarbij belanghebbende Gemeente-Besturen, dat de door Zijne Majesteit bevolene INSPECTIE, over de Miliciens, Vrijwilligers en Schutters, die zich met onbepaald verlof van hunne Korpsen afwezig bevinden, en welke op Maandag den 21 October 1833 alhier moet plaats hebben, door Z. H. E. G. zal gehouden worden op het Bastion N°. 1, bij de Waterpoort dezer Vesting, met verzoek de belanghebbenden daarvan te doen kennis dragen.

BREDA, den 16den October 1833.

DE ROY, vt
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De belgische berigten van heden behelzen niets van staatkundig belang, dat ons der vermelding waardig voorkwam. — Op de Antwerpsche beurs van gisteren waren genoteerd: Belg. 90 ½, 91,90 ¾; Metall. 91 ¼; Braz. 63; Sp. perpet. 51 ¾, 53; 3 pCt. 34; Uitgest. 10; Nap. renten 85.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 15den October.

Volgens het *Journal des Débats* heeft gisteren een courtier, die den 8sten dezer Madrid verliet, de volgende berigten overgebragt:

Het bestuur der koningin wordt meer en meer gevestigd; noch in de hoofdstad, noch in de naburige provincien, heeft men ernstigen tegenstand ontmoet, en het schijnt, dat de gebeurtenissen elders geen weerklank vonden. De invloed der personen, die zich, zoals wij gisteren vermelden, door in den raad van bestuur zitting te nemen, aan het gouvernement hebben aangesloten, deed zich meer en meer gevoelen, en een ieder zag daarin den waarborg van Spanjes toekomst. Vooral had de keuze van den graaf *de Las Amarillas* en van den heer *de Santa Cruz* de algemeene goedkeuring weggedragen.

Men wist overigens te Madrid, dat don *Carlos* op den 4den dezer, het hoofdkwartier van dom *Miguel* had verlaten, en in Spanje op een of ander punt, dat niet wordt genoemd, was doorgedrongen.

Zoo ook waren de heeren *de Bourmont*, *de Larochejacquelin* en eenige andere bevelhebbers uit de Vendée op Spaansch grondgebied aangekomen, en hielden in een klein stadje van de provincie Estremadura quarantaine. Het gouvernement had gelast, dat zij na het eindigen derzelve, naar Gadix of Malaga zouden worden vervoerd en aldaar ingescheept. De genoemde courrier heeft den weg van Madrid naar Bayonne geheel vrij gevonden.

Hetzelfde ministerieel dagblad intusschen voegt hierbij, dat de berigten, die onder dagteekening van den 10den dezer uit Bayonne waren ontvangen, minder gunstig luidden. Volgens deze namelijk, had men aldaar in den morgen van genoemden dag, door eene estafette uit Madrid aangekomen, vernomen, dat de hoofden der Karlisten, die in Vittoria het gezag uitoefenen, gelast hadden, dat men geene diligence noch brievenpost, van Madrid naar Bayonne bestemd, zoude doorlaten; dat alleen de courriers der gezanten van dezen maatregel waren uitgezonderd. De diligence van Madrid was dan ook werkelijk op den 10den dezer te Bayonne niet aangekomen.

Het dagblad van Madrid van den 6den dezer bevat een meer naauwkeurig verslag van de beweging die te Talaveyra de la Reyna op den 3den, ten voordeele van don *Carlos* plaats had, en bevestigt tevens dat dezelve onder de bevolking weinig bijval had gevonden, zoodat in den avond van denzelfden dag de rust was hersteld, en de vorige beambten hunne functien weder hadden opgenomen.

In de Baskische provincien schijnt zich de insurrectie meer en meer uit te breiden. De bekende markies *de Valdespina* heeft zich te Bilbao vertoond, en men zegt dat aldaar onderscheidene duizenden gewapende landlieden de zaak van don *Carlos* zijn toegedaan.

De geloofsbrieven van den heer *de Rayneval*, als gezant bij het gouvernement der koningin *Isabella* zijn gisteren verzonden. Nagenoeg te gelijker tijd kondigt de *Moniteur* aan, dat de baron *Mortier* tot buitengewoon gezant en minister plenipotentiaris te Lissabon is benoemd.

Men verzekert overigens dat het gouvernement reeds berigten van Weenen en Berlijn heeft ontvangen, in antwoord op de eerste mededeelingen na den dood van koning *Ferdinand* gedaan. Men voegt er bij, dat beide hoven tegen eene gewapende interventie hebben geprotesteerd. Ook schijnt tot dezen maatregel voor als nog geen stellig besluit te zijn genomen, immers men vindt in de ministeriele bladen, dat het observatie-leger op de Spaansche grenzen bij voorraad slechts uit 15,000 man zal bestaan, die evenwel binnen korte dagen tot eene verdubbelde sterkte zouden kunnen gebragt worden; en dit laatste verdient des te eerder geloof, wijl men van alle zijden verneemt, dat er troepen naar de zuidelijke departementen op weg zijn gegaan, en daar het zich tevens bevestigt, dat de minister van oorlog gelast heeft geene verloven te geven.

— De Pruisische en Spaansche gezanten, en de zaakgelastigden van Oostenrijk en de Nederlanden hebben gisteren eene conferentie met den graaf *Pozzo di Borgo* gehad.

— Ten aanzien van de Belgische aangelegenheden vindt men heden in de beide ministeriele bladen het volgende aangeteekend:

» Wij kunnen thans stellig verzekeren, dat de prins *Felix van Schwartzenberg* zich te 's Gravenhage met eene bijzondere zending bevindt. Die zending is het gevolg der conferentien, die te Münchengrätz tusschen den keizer van Rusland en dien van Oostenrijk gehouden werden, en waaraan zich de koning van Pruissen heeft aangesloten. Aan den genoemden gezant is door de drie vorsten opgedragen, om den koning van Holland te bewegen, dat hij onmiddellijk de kwestie over Luxemburg aan de Duitsche bondsvergadering voorlegge, en over het geheel zoodra mogelijk de bezwaren uit den weg ruime, die het sluiten van een eind-traktaat met den koning der Belgen verhinderen." (*Journal des Débats.*)

» De president der Duitsche bondsvergadering, de graaf *van Munch Bellinghausen*, is te Weenen aangekomen. Het schijnt dat zijne reis tot de belangen van Luxemburg betrekking heeft. Men verzekert, dat noch de bondsvergadering, noch de agnaten van het Huis van Nassau, van den afstand van het geringste gedeelte van het Luxemburgsch grondgebied aan Belgie willen hooren. Die omstandigheid zal de Belgische kwestie ingewikkelder maken, doch men hoopt dat de vrede van Europa niet zal worden gestoord." (*Journal de Paris.*)

— De fondsen waren heden (15 *October*) genoteerd: 5 pCt. kont. 100,90; op tijd 101; 3 pCt. kont. 71,80; op tijd 71,75; Nap. rent. kont. 86,80; op tijd 86,65; Sp. perpet. kont. en op tijd, 53 ¾; 3 pCt. kont. 32 ½; op tijd 32 ¾; Cortes geopend 16.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den October.

Z. K. H. de Prins *van Oranje* is eergisteren morgen in de residentie aangekomen.

— De *Staats-Courant* houdt heden het programma van de geheime vergadering der Staten-Generaal te 's Gravenhage, op aanstaanden maandag den 21sten dezer.

— Te Soest heeft ll. zondag een hevige brand plaats gehad bij den herbergier *Jan Otterloo*, waarbij deszelfs huizing en vier andere woningen, benevens eene smederij en een hooiberg een roof der vlammen zijn geworden.

— Uit eene officiele opgave blijkt, dat in het arrondissement Almelo, provincie Overijssel, in het tienjarig tijdvak van 1823 tot en met 1832, aldaar geboren zijn 19,954 kinderen, of 1995 kinderen in elk jaar door elkander; dat in genoemde tien jaren aldaar 4206 huwelijken zijn aangegaan, of 421 in het jaar door elkander; en dat het getal der overledenen in het genoemde tijdvak heeft bedragen 15,944 personen, of 1595 elk jaar door elkander; zoodat de bevolking in het arrondissement Almelo in het vermelde tijdvak met 4010 zielen vermeerderd is.

— Men schrijft uit Groningen van den 14den: » Een brief uit Ravestein, het tegenwoordig kantonnement van het 1ste bataillon der 1ste afdeeling Groningsche schutterij, meldt, dat twintig schutters van dit bataillon, na vooraf bij den weleerwaarden heer *Hennekel*, predikant aldaar, hunne belijdenis, in de leer der Gereformeerden godsdienst te hebben afgelegd, op zondag den ... dezer, door denzelven op eene zeer plegtige en gepaste wijze bevestigd zijn. Als een aandenken aan dezen voor hun gewigtigen dag, hebben de nieuw bevestigden aan genoemden predikant eene fraai bewerkte zilveren tabaksdoos vereerd."

— Het Valenciennesch dagblad *l'Echo de la* ... meldt, dat de maarschalk *Gerard*, die zich sedert eenige dagen te Valenciennes

des onthield om er vorst *Leopold* op deszelfs reis naar Parijs op te wachten, in den nacht van vrijdag op zaturdag, waarschijnlijk uit hoofde voormelde reis vooreerst geen voortgang zal hebben, naar Parijs teruggekeerd is. Volgens den *Courrier du Nord* wilden sommigen als reden van dit vertrek opgeven, dat men te Parijs voornemens was den maarschalk *Gerard* het bevel over de troepen op de Spaansche grenzen op te dragen.

— Uit Berlijn schrijft men: De Russische minister van buitenlandsche zaken, graaf *Nesselrode*, bevindt zich nog steeds alhier. In de eerste dagen van zijn verblijf was hij met werkzaamheden overstelpt en verliet slechts zeldzaam zijn kabinet. Thans schijnen zijne bezigheden minder te zijn, ten minste vertoont hij zich meer in gezelschappen.

— Men meldt uit Petersburg, dat Z. M. de Keizer van Rusland aan den veldmaarschalk Prins van Warschau, zijn portret met brillanten omzet geschonken heeft, met een' eigenhandigen brief, waarin de Keizer Hoogstdeszelfs tevredenheid betuigt over den toestand der troepen in Polen en over de aangelegde vestingwerken bij Modlin en aan de Alexander-citadel te Warschau.

— Het dagblad van St. Petersburg behelst het volgende berigt uit Yalta, in de Krim, hetwelk een nieuw bewijs oplevert van den snel toenemenden bloei van dat Schier-eiland: » Onze reede levert een geheel nieuw, en voor degenen die in de snelle vorderingen van Nieuw-Rusland belang stellen, zeer aangenaam schouwspel op. Wij hebben drie stoombooten voor onze oogen, namelijk den *Kroonprins*, waarmede de gouverneur-generaal graaf *Woronzoff* herwaarts gekomen is; de *Odessa*, die reizigers en koopgoederen heeft aangebragt, en de gewapende stoomboot *Meteor*, waarmede de vice-admiraal *Ricord* is aangekomen. Eergisteren werd de eerste steen van een havendam gelegd, in tegenwoordigheid van een aantal aanzienlijke staatsbeambten; en gisteren had de inwijding plaats van eene nieuwe kerk, die de graaf *Woronzoff* op de plaats en uit de bouwvallen van een ouden Griekschen tempel heeft doen bouwen. Morgen moet eene geschikte plaats worden uitgekozen voor eene tweede kerk, waarvan het ontwerp door den keizer zelven is goedgekeurd geworden." — Slechts weinige jaren geleden stonden te Yalta niet meer dan enkele hutten, door eenige Tartaren bewoond.

— Zie hier de verdeeling van de engelsche krijgsmagt voor het tegenwoordig jaar:

Aan de Kaap de Goede Hoop, 1,725 officieren en soldaten; te Gibralter 2,875; op Malta 2,566; op de Jonische eilanden, 2,889; in Canada 2,417; op de Westkust van Afrika 335, in Nieuw Schotland en Bermudes, 3,222; in de kolonien onder den wind 4,432; op Jamaica, Bahama en Honduras, 3,122; op Manille, 1,445; op Ceylon 3,547; op Nieuw-Zuid-Wallis en onderhoorigheden 2,539; totaal, 30,914.

In Groot-Brittannie bevinden zich 5,781 man kavallerie, 4,452 man lijfwacht te voet; 18,539 man infanterie, totaal, 28,772 man.

In Ierland, 2,626 man kavallerie; 745 man lijfwacht te voet; 19,428 man infanterie. Totaal 22,799 man.

In de Oost-Indien, 2,663 man kavallerie en 15,701 man infanterie.

Algemeen totaal: 100,849 man.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 15den October.

In den morgen van den 8sten, is de hertog *van Nassau*, op zijne terugreis uit Polen en Pruissen, van Leipzig naar zijne Staten vertrokken. Den 7den zijn de graaf *Santi*, Russisch staatsraad, en de Russische generaal *Sergei de Stroganoff*, in genoemde stad aangekomen. De najaarsmis is dilmaal te Leipzig zeer bezocht. Een aantal vreemdelingen, uit alle oorden van Europa, bevindt zich aldaar. Men merkt onder dezelve vele Oosterlingen op, die aanzienlijke koopen doen.

— Men schrijft uit Stuttgardt, van den 11.: » Verscheidene dagbladen spreken van eene aanstaande reis van Z. M. onzen Koning. Wij zijn gemagtigd dit gerucht, dat geheel ongegrond is, stellig tegen te spreken.

» In de kamer der afgevaardigden heeft men zich gisteren bezig gehouden met de rekeningen over het beheer der finantien, [illegible] is in dezelve geraadpleegd over de directe belastingen, [illegible] de jaren 1833 tot 1836. Het montant is bepaald op [illegible] gulden."

» De gezanten van het stads-kanton Bazel hebben aan den Zwitserschen landdag, in deszelfs zitting van den 8sten dezer, de nieuw aangenomen grondwet voor genoemd kanton voorgelegd, met het [illegible] dat dezelve even als andere zoude worden gewaarborgd. Door gebrek aan instructien is echter dit punt onbeslist gebleven. Overigens heeft de landdag in dezelfde zitting besloten, dat de kompagnie artillerie, die tot nu toe de stad Bazel bezet hield, terug zoude keeren, zoodat thans niet meer dan twee bataillons infanterie zullen overblijven.

— In het koningrijk Napels houdt men zich bezig met de oprigting eener burgerwapening of nationale garde, welke alleen in de hoofdstad niet minder dan 12,000 man zal tellen.

— Tijdingen uit Alexandrië, van den 29 Augustus, houden nog het volgende in: » *Ibrahim Effem Effendi* is voor eenige dagen, met eigenhandige brieven van den Grooten Heer aan Z. H. *Mehemed-Ali*, van Konstantinopel alhier aangekomen. Deze gezant is met al de aan zijnen rang en zijne zending verschuldigde eerbewijzen ontvangen. De aanwezendheid van dien persoon in deze stad, kan als een zekere waarborg aangemerkt worden, dat er in het vervolg de beste verstandhouding tusschen den Sultan en *Mehemed-Ali* zal plaats hebben.

— Te Weenen stonden den 8sten dezer de fondsen genoteerd: Metall. 5 pCt. 93[illegible]; dito 4 pCt. 83[illegible]; Bank. 1197[illegible] a 1198[illegible]; Part 131[illegible].

ENGELAND.

LONDEN, den 16den October.

De ministers hebben gisteren eenen langdurigen kabinetsraad gehouden, om, naar men zegt, de buitenlandsche staatkunde in overweging te nemen, daar deze, zegt een onzer bladen, ten gevolge van onvoorziene omstandigheden, eenige wijziging behoeft.

— De Nederlandsche buitengewoon gevolmagtigde, de heer *Dedel*, en de ridder *de Vial*, minister van Spanje, hebben gisteren op het bureau van de buitenlandsche zaken gearbeid.

— De kolonel *Evans*, die onlangs naar Lissabon vertrokken was, is van daar terug gekeerd, zoo men zegt, belast met depeches voor de regering.

— Het is thans beslist dat de voormalige Russiche gezant, graaf *Matuszewitz*, in die betrekking, niet alhier zal terug keeren. Men schrijft zulks toe aan de vertoogen van het engelsch en fransch gouvernement, wiens vertegenwoordigers bij de conferentie in hem steeds eenen geduchten weerstand, in hunne ontwerpen, vonden.

— Men heeft berigten ontvangen uit Lissabon tot den 6den dezer. Dezelve bevestigen volkomen, dat de maarschalk *de Bourmont*, uit hoofde eener oneenigheid met dom *Miguel* over de krijgsverrigtingen, zijn ontslag als opperbevelhebber van het portugesche leger genomen heeft. Eenige andere fransche officieren hebben zijn voorbeeld gevolgd; doch de kolonel *Louis de Bourmont* en eenige anderen bleven bij dom *Miguel* dienen. Zijn leger, hetwelk thans door den generaal *Macdonald* wordt aangevoerd, heeft van den 14den september af geenen aanval tegen Lissabon beproefd, maar zich bepaald tot het aanleggen van batterijen aan den Taag en van verschansingen in den omtrek van Lissabon. De moed der Miguellisten schijnt, zoo als bij hunne tegenwoordige bedrijveloosheid niet te verwonderen is, te verminderen; terwijl daarentegen de bezetting van Lissabon, die in den laatsten tijd zeer aanzienlijke versterking uit Frankrijk, Engeland en Belgie heeft ontvangen, op het punt was, om aanvallender wijze te werk te gaan. De sterkte dier bezetting wordt door dom *Pedro's* vrienden thans reeds op 22,500 man begroot. Uit Peniche, hetwelk reeds sedert eenigen tijd in handen van dom *Pedro* was en waarin ter zee eene aanzienlijke versterking was aangebragt, is een uitval naar Obidos gedaan; die plaats is vermeesterd en deze afdeeling der Pedroisten rukte den 5den naar Torres Vedras, in den rug van dom *Miguels* leger. Men vleide zich te Lissabon, dat hij welhaast naar Santarem zou moeten terug trekken.

De toestand van het grootste gedeelte van Portugal blijft intusschen diep rampzalig. Geheel Algarvie wordt door Guerillas verontrust, die overal, in naam van dom *Miguel*, rooven en plunderen. De twee plaatsen aldaar, die nog in handen der Pedroisten waren, konden het nog slechts kort houden, en derzelver inwoners vreesden het ergste. Ook bij Oporto zwerven zulke stroopende benden rond. De generaal *Stubbs*, die te Oporto bevel voert, laat alle de partijgangers, die in zijne handen vallen, op heeter daad doodschieten.

De Infant don *Carlos* moet zich den 4den october nog te Cintra, of volgens anderen te Thomar, hebben bevonden, en eerst daar den dood van zijnen broeder hebben vernomen. Omtrent het vertrek van dien Infant naar Spanje blijkt evenmin iets zekers, als omtrent dat van den maarschalk *de Bourmont*.

— De *Globe* vermeldt, dat de majoor *Napier*, broeder van den zeeman van dien naam, het bevel over een regiment van 1000 man, die de hooglanders van *Napier* zouden genoemd en van Londen naar Lissabon zouden ingescheept worden, op zich zal nemen.

— Op de Londensche beurs van den 15den October zijn de 3 pCt. gecons. 86[illegible]; de 5 pCt. Ned. Werk. Schuld 89[illegible] à [illegible] en de 2½ pCt. 47[illegible] à [illegible] gebleven.

BIJZONDERHEDEN

OVER DE FRANSCHE EXPEDITIE TEGEN *BUGIA* OP DE KUST VAN *AFRIKA*.

(*Uit Toulon, van den 8sten October.*)

De op den 22sten September van Toulon vertrokken divisie, bevond zich den 28sten des avonds in 't gezigt van Bugia. Het fregat *la Victoire*, de korvetten *Ariane* en *Circé* bevonden zich aan de spits van het eskader; daarop volgden de acht transport-vaartuigen en de last-korvetten *Oise*, *Caravane* en *Durance*. Voor Bugia gekomen gaf de kommandant de noodige bevelen voor de ontscheping en wees elk vaartuig deszelfs ankerplaats aan met aanbeveling van zoo digt mogelijk den wal te naderen. De kompagnien die voor de ontscheping bestemd waren volkomen gereed zijnde, werd dezelve reeds des anderen daags morgens, den 29sten ondernomen. Vooraf echter werd door het fregatschip *la Victoire*, de korvetten *Circé* en *Ariane*, – waarvan het eerste schip voor de Casauba, welke door eene zware batterij verdedigd werd, had post gevat, terwijl de *Circe* zich geplaatst had vlak voor de havenpoort, die door eene batterij, welke de kust bestrijkt, werd beschermd, en de *Ariane* aan een uiteinde van de stad, waar almede eene batterij lag welke de toegangen verdedigde, – zulk een levendig schrootvuur gemaakt, dat binnen een twintig minuten tijds de door de Bedouinen bediende batterijen haar vuur staakten. De brik de *Cygne*, wier taak het was de vlakte schoon te vegen, ankerde middelerwijl op 15 voeten waters, hebbende de kiel in het slijk, en begon in deze positie een verschrikkelijk vuur, 't welk niet voor drie uren in den namiddag eindigde. De Bedouinen van die zijde aldus met schroot begroet, konden zich volstrekt niet weder aan een sluiten om het strand te naderen en hielden zich steeds op eenen afstand, welke de ontscheping onzer troepen, onder bescherming onzer drijvende batterijen veroorloofde. Dezelve had plaats nabij de havenpoort, welke door de *Circe* werd gemitrailleerd. De met troepen gevulde sloepen werden door de kleine vaartuigen opgesleept.

Drie matrozen van het fregat *Victoire*, in een der gesleept wordende sloepen zich bevindende, wierpen zich met de driekleurige vlag, die op het vaartuig wapperde, in zee, en liepen, aan land gekomen, alleen met hunnen moed te rade gaande; niet wetende zelfs of de redoute reeds door den vijand verlaten was, in draf naar dezelve toe, en plantten de nationale vlag op de borstweringen van het marine of havenfort, waarin onze bodems bres hadden geschoten. Verscheiden malen beproefden de Bedouinen onze soldaten van daar te doen verhuizen, maar de nieuwe bezetting hield zich staande; de vijand werd gedurig met verlies afgeslagen.

Onze matrozen hebben in deze onderscheidene aanvallen de grootste stoutmoedigheid aan den dag gelegd; overal waar gevaar was waren zij tegenwoordig. Zelfs stelden zij zich met groote vermetelheid bloot, doch hunne stoute ondernemingen werden steeds met den gelukkigsten uitslag bekroond.

De generaal *Trezel*, die zich steeds in het midden der strijders bevond, in den avond van den 29sten bespeurende, dat het getal der vijanden al meer en meer aangroeide, deed bij den fregatskapitein en kommandant der flotille aanvraag om de landings-kompagnien. De daaronder mede behoorende zeelieden, naijverig om zich met den vijand, dien zij reeds van boord uit hun geschut begroet hadden, te meten, geraakten op deze tijding in de grootste geestdrift. Niet zoodra waren zij aan land gekomen, of zij verstrooiden zich ter veldontdekking, voor zich heenjagende of neersabelende al wat hen ontmoette; de keurkompagnien van het 59ste regiment gaven blijken van eenen zeldzamen moed. Een edele wedijver ontstond er tusschen de zeelieden en de soldaten, die hunnen kameraden elk oogenblik toeriepen: » Grenadiers, laten de matrozen ons niet vooruit komen; voorwaarts, mijne vrienden!" waarop allen zich op de vijanden inwierpen. Dezelfde lof kan niet gegeven worden aan de kompagnien van het centrum, meestal jonge soldaten, die voor de eerste maal het vuur zagen; telken male liepen zij uit een, zich in veiligheid zoekende te stellen, 't zij onder beschutting van het vuur der forten die wij in bezit hadden, 't zij in het stadsgedeelte, 't welk de batterijen onzer schepen beschermden.

Den 30sten duurde de fusillade den geheelen dag voort. De zeelieden namen gelijk den vorigen dag er steeds deel aan. De generaal *Trezel*, zich immer bij de voorposten bevindende, kreeg bij een aanval een kogel door het been, doch deze stoutmoedige officier, die het voorbeeld van moed gaf, heeft de plaats van het gevecht niet verlaten; hem werd onder het vuur der vijanden het eerste verband gelegd; terwijl hij de troepen die zich nabij hem bevonden bleef aanmoedigen. De stad is geheel verlaten bevonden. Onze soldaten als overwinnaars binnen dezelve komende, hebben er slechts een twintigtal vrouwen en grijsaards in aangetroffen, die men gevangen gehouden heeft. De turksche geleiders, die men op de vloot had en welke in der tijd uit Bugia ontsnapt waren, hebben ons bij deze gelegenheid van veel dienst geweest, door ons de zijwegen en die tot de vijandelijke forten geleidden aan te wijzen, en door onze kolonnen tot zekere geleiders te strekken.

De generaal *Trezel* liet de stukken tot de oprigting van een blokhuis benoodigd aan wal brengen, en vrijwilligers werden er gevraagd om dezelve op de hoogte welke de stad beheerscht te brengen. De soldaten die de stukken droegen begaven zich op marsch, onder bedekking van een detachement van 25 matrozen, tot de bemanning van de brik de *Cygne* behoorende, onder bevel van den scheeps-luitenant *Wailly* en den fregats-luitenant *Voulse*. Den geheelen weg dien zij afleggen moesten, werden zij door onophoudelijke aanvallen van aanzienlijke hoopen Bedouinen verontrust. Onze soldaten werden door die achtervolgelijke aanvallen met vrees bevangen. De schrik maakte zich van hen meester; zij wierpen hunne stukken hout weg en vlugtten zoo snel zij loopen konden naar de reede, waar onze schepen eene vaste linie vormden, die de toenadering verdedigde. De matrozen namen nu de stukken van het blokhuis op den rug en klommen er de hoogte mede op, tot op de plaats waar men het wilde vestigen, doch bereikten die plaats niet dan met het grootste gevaar.

De heer *de Voulse*, die de achterhoede kommandeerde, werd door eene sterken troep Bedouinen omsingeld, door welke hij nu met woede aangevallen werd. Deze officier verweerde zich als een leeuw; hij ontving een twaalftal sabelhouwen, welke hem zijne kleederen aan stukken scheurden, zijn hoed werd door kogels doorboord, doch hij had het wonderdadig geluk er ongekwetst af te komen. Op een kreet dien hij slaakte voegden zich bij hem drie welgewapende matrozen; in het wilde stortteden deze zich op de Bedouinen, hieuwen er een deel neder en joegen de overigen op de vlugt. Toen het blokhuis opgeslagen was, werd het door veertig soldaten, van de bezetting van een der nabijzijnde forten, die men veroverd had, bezet.

Bugia ligt aan den voet van een hoogen, digt met hout bewassen berg. De stad is met holle wegen met boomen gedekt doorsneden.

Op den 1sten drongen de Arabieren, door middel dier holle wegen, met welker uitgangen zij volmaakt bekend waren, ten getale van wel vier duizend, in de stad en begonnen onder een vervaarlijk geschreeuw den aanval. Terstond werden de troepen in de wapenen geroepen, trokken de forten uit, schaarden zich aan de eene zijde rondom de stad en rukten voorwaarts; van de marine werd nog eene versterking gevraagd, die nu genoegzaam alle hare manschappen ontscheepte. De geestdrift onder hen was zoo groot, dat zelfs de scheepsjongens hunnen kommandanten smeekten om naar land te mogen gaan. De vijanden werden tot binnen de stad teruggedreven; een sterk detachement matrozen, die zich altijd voorop bevonden, omsingelde den vijand aan de regterzijde, doch deze ziende, dat hij tusschen twee vuren zou geraken, en als in eene soort van muizenval besloten worden, waaruit hij niet meer zou kunnen ontkomen, liep uit een en zocht zijn behoud op een hoogen berg die de stad beheerscht. Niet alle Bedouinen konden het echter ontkomen, en velen hunner werden door onze matrozen en soldaten afgemaakt.

Na dit gevecht, liet de generaal *Trezel* eene verkenning maken op vier honderd schreden afstands van de stad, ten einde op een centraal punt, 't welk den weg naar de stad bestrijkt, eene redoute aan te leggen. Men heeft het tracé van de aan te leggen batterij gemaakt en morgen zullen de sappeurs van de genie aan het werk gaan.

Vier matrozen van de *Circe*, die geen deel van de landingskompagnien moesten uitmaken, verlieten hunne sloep en zich meester gemaakt hebbende van de wapenen van vier door hen gevonden gesneuvelde soldaten, liepen zij het veld in, vochten als leeuwen en voegden zich bij onze soldaten, met wien zij tot het einde den strijd mede volhielden, steeds in de gevaarlijkste actiën vooraan zijnde; naar boord vervolgens niet durvende terugkeeren, uit hoofde hunner ongeoorloofde vlugt, vertoonden zij zich, zwart van den rook en met stof en bloed bedekt, voor den generaal *Trezel*, hem de ongehoorzaamheid, waar aan zij zich hadden schuldig gemaakt, blootleggende: » Maar gij ziet het – voegden zij er bij, – wij zijn alleen ongehoorzaam geweest om tegen die ongeloovige Bedouinen te strijden. Gij hebt ons op de strijdplaats gezien, wij hebben deel willen hebben aan den roem en de gevaren uwer soldaten, en verzoeken u bij onzen kommandant een woord van verschooning te doen, om van onze verdiende straf bevrijd te worden." — De generaal beloofde hen dit terstond en schreef dien overeenkomstig aan den kommandant van de *Circe*.

Volgens een ander berigt omtrent de expeditie hadden de ingezetenen van Bugia, op het eerst berigt van deze've, de stad verlaten en waren vervangen geworden door de krijgslieden der naburige volkstammen, die voor de dapperste van dit gedeelte van de kust worden gehouden. Daar de Franschen echter niet spoedig kwamen opdagen keerden de Arabieren naar huiswaarts terug, gelijk een deel der ingezetenen, die het minste te verliezen hadden, naar de stad. Van daar dat, de Franschen bij hunne komst zich zonder veel moeite van de stad meester maakten, doch niet zoodra hadden de Arabieren daarvan berigt gekregen, of zij kwamen van alle zijden opzetten en werd des anderen daags, den 29sten, een hevige aanval door hen beproefd. Het verlies der Franschen wordt in dit berigt op een honderdtal manschappen begroot, zijnde, gelijk hierboven gemeld wordt, ook de kommandant der expeditie gekwetst. De Arabieren bleven voorts bij aanhoudendheid door herhaalde aanvallen, die wel afgeslagen, doch even spoedig hervat werden, de Fransche troepen afmatten, zoodat, ofschoon men meester van de stad en van de kust was, men op verre na niet kon rekenen zich er gevestigd te hebben.

Letterkundig Berigt.

De voordeelen van den Belgischen opstand, voor Holland en zijnen koning, door E. M. DORPER Amsterdam bij SCHALEKAMP en VAN DE GRAMPEL. 1833. In 8°. gr. 104 bladz. Prijs ƒ 1.10.

De VOORDEELEN *van den Belgischen opstand!* Deze titel kwam ons vreemd voor, terwijl, bij de lezing daarvan, ons gelijktijdig de sommen voor den geest zweefden, behalve nog andere opofferingen en opgeofferde belangen, welke dien opstand gekost hadden. De opmerking van den schrijver, in zijn voorberigt, dat dit onderwerp nog niet in deszelfs geheel voor het publiek is beschouwd geworden, vonden wij dan ook regtig; want, ondanks de menigte van vertoogen, welke men over dien opstand, en over de daaruit voortvloeijende gevolgen, over de voordeelen, welke ons bij de algeheele afscheiding te wachten staan, enz., was het nog bij geen schrijver opgekomen, om dit onderwerp uit het onderhavige oogpunt te beschouwen. Uit dit voorberigt merkten wij verder op, dat wij dit geschrift te danken hadden, aan de *gevolgen van eene veeljarige ongesteldheid*, waardoor de schrijver zich bijna geheel aan het *gezellig verkeer moest onttrekken*, en daarop door een kwaal aangetast zijnde, die de slooping van des schrijvers ligchaam geheel moest voltooijen, besloot hij de uren aan eenzaamheid, aan *rust en verademing* gewijd, met eenen *niet te zwaren arbeid* door te brengen. Deze keuze van arbeid kwam ons niet minder zonderling voor, en openhartig moeten wij bekennen, dat zoo wij ons in den gezonden toestand des schrijvers bevonden, wij hem voorzeker in zijne keuze van *verpozing* niet zouden navolgen. Nadat wij het stukje gelezen hadden, konden wij intusschen de goede bedoelingen des schrijvers, die zoo blijkbaar in het wel en vloeijend geschreven vertoog bloot liggen, niet anders dan regt laten wedervaren, zonder daardoor een goed begrip van de, door den schrijver ontwikkelde voordeelen, verkregen te hebben. De meeste stellingen, welke worden aangevoerd, zijn door daadzaken te wederleggen, en op sommige punten, waarbij de bemoeijingen van den schrijver wezenlijk nut zouden hebben kunnen aanbrengen, b.v. de redenen, waarom de koning tot nog toe weigerachtig is gebleven, om in de voorstellen van Frankrijk en Engeland te treden, is hij meer dan flaauw, en ziet daar, zoo als op vele andere punten, het vraagstuk van uit een geheel verkeerd oogpunt. Het gunstigste oordeel, dat wij over het geheel zouden kunnen vellen, zou zijn, dat het een *ontijdig geschrift* is; wij rangschikken het echter bij voorkeur onder de *lieve geschriftjes*, welke over den Belgischen opstand geschreven zijn, en die, even als de Londensche *protokollen*, de zaken laten zoo als ze zijn, dat is te zeggen: geen *goed* noch *kwaad* doen, maar een *juist-midden* houden. De uitvoering laat niets te wenschen overig.

, Getrouwd:

F. E. NEUHAUS,
Ridder der Militaire Willems-Orde, 4de *klasse*,
Majoor bij het Oost-Indisch *Leger, thans kommanderende het* 2de *batt.* 1ste *afd. Mobiele Schutterij van* Overijssel.

EN

T. D. LIGHTENVELT.

'S HERTOGENBOSCH, den 15. October 1833.

, Allen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan, den boedel en nalatenschap van wijlen den heer CLASINUS VAN DIGGELEN, in leven Notaris te *Zevenbergen*, worden verzocht, daarvan opgave of betaling, onder overlegging van gespecificeerde rekeningen, te komen doen, ten kantore van den overledenen, van heden tot en met den 21sten October aanstaande, des morgens van 9 tot 12 ure.

, Men vraagt in de volgende plaatsen, als: *Numansdorp, Klundert, Feinaart, Steenbergen, Oud-Gastel, Oudenbosch, Prinsland, Oosterhout, Geertruidenberg, Raamsdonk, Rozendaal* en *'s-Princenhage*, geschikte en solide PERSONEN om als Correspondenten te ageren voor de *Nederlandsche Maatschappij van Brandverzekering*, tegen vaste premie, bij besluit van Z. M. van den 19den Junij ll., gevestigd te *Thiel.* Zij die hiertoe de noodige geschiktheid bezitten en des gevorderd wordende eene Borgtogt van *f* 200 zouden kunnen daarstellen, adresseren zich met *gefrankeerde* brieven met opgave van persoon en betrekking, aan den Agent der Nederlandsche Maatschappij te *Ooltgensplaat*, Eiland *Flakkee.*

, Verkrijgbaar: Een KEUKEN-KAGCHEL of QUISINIÈRE, waarop men met *één* Vuur *drie* Potten doet Koken en *twee* Braad- en Bakovens heet stookt, onmisbaar en allervoordeeligst voor Restaurateurs, Logementhouders en groote Huisgezinnen; – te bevragen bij L. P. SPRANGERS, in *de Witte Leeuw*, op de Boschstraat te *Breda.* Brieven *franko.*

BERIGT.

POSTWAGENDIENST TUSSCHEN 's HERTOGENBOSCH EN TILBURG. Door het vroeger sluiten der POORT zal het vertrekuur van *'s Bosch* op *Tilburg*, te rekenen van 16 dezer, bepaald zijn, in plaats van 's avonds 6½ ten 6 ure, van *Tilburg* blijft het vertrek bepaald op: 's morgens 5 ure, om te *'s Bosch* 's morgens voor 7½ uur aan te komen.

's BOSCH, den 14. October 1833. *De Ondernemers:*
BOGAERTS & COMP.

COPIEER MACHINES.

Bij den Boekhandelaar C. M. FERRARI, op de *Kloveniersburgwal bij het Trippenhuis*, N°. 70 te *Amsterdam*, zijn te bezigtigen COPIEER MACHINES, volkomen gelijk aan die, welke op de meeste kantoren in Engeland in gebruik zijn, en geheel compleet tot den matigen prijs van *f* 40 worden vervaardigd, in de *Fabrijk van Stoom- en andere Werktuigen*, op de Oostenburgergracht te Amsterdam.

Bij opgemelden Boekhandelaar is tevens te bekomen COPIEER PAPIER en COPIEER INKT.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Post-office;
voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, in bovengemelde Dienst, vertrekken geregeld iederen Woensdag en Zaturdag *van Londen op Rotterdam.*

De prijzen der plaatsen zijn: in de Eerste Kajuit £ 3 en in de Tweede Kajuit £ 2.

Het vertrek van *Rotterdam* is bepaald op:
Woensdag den 23. October, des morgens ten 7 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten voornd, { W. SMITH & COMP. EN P. A. VAN ES.

A. KLOOTS, te *'s Gravenhage*, geeft heden uit en stelt bij BROESE & COMP., te *Breda*, en verder alom verkrijgbaar:

I. VAN SPALL, GUSTAAF RIJZING EN MATTHIJS RIEZER, of *de Vruchten der Opvoeding.* Een tafereel uit het begin der negentiende eeuw. Met eene titelplaat. Prijs . . . . *f* 3,40.

II. Hetzelfde Werk in kartonnen-band . . . . » 3,60.

III. ANDRIESSEN, EER EN TROUW, of *het lijden en de vreugde eener brave doch ongelukkige Familie.* Een belangrijk Verhaal uit de geschiedenis van onzen leeftijd. Twee deelen. Met titelplaten . . . . » 5,90.

IV. PETISCUS, DE SLAGTOFFERS VAN VOLKSBEROERINGEN; een geschiedkundig tafereel uit de belangrijke jaren 1789—1814. Met eene titelplaat. . » 2,80.

V. KORTE BEANTWOORDING DER VRAAG: *Wat moet men denken van die Leden der Nederlandsche Hervormde Kerk, welke in het begrip staan, dat hunne Leeraars van de zuivere leer van het Evangelie zijn afgeweken, en uit dien hoofde zich aan derzelver prediking onttrekken?* Derde vermeerderde en verbeterde druk . » 0,20.

VI. HARTELIJKE EN BROEDERLIJKE VERMANING ter geleide van eenige Leden der *Hervormde Kerk in Nederland.* Dienende tot vervolg der KORTE BEANTWOORDING. Prijs » 0,40.

Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN, te *Amsterdam*, is op heden van de pers gekomen en alom verzonden:

I. D. RUSSA, JOM KIPOER, *de Verzoendag*, eene Familie Geschiedenis, één deel kompleet, met gegraveerden titel en vignet. . . . . *f* 2,40.

II. J. E. SCHUTT, GALAMA, of *de Bevrijding van Vriesland*, Geschiedkundige Roman, één deel kompleet, met gegraveerden titel en vignet. . . . . « 2,90.

III. P. TROOST, Gz., Aanteekeningen, gehouden op eene *Reis om de Wereld*, met het Fregat *de Maria Reigersberg* en de Korvet *de Pollux*, in de jaren 1824, 1825 en 1826, met 8 uitslaande platen, titel en vignet, nieuwe onveranderde uitgave, voor den verminderden prijs van . . . . « 4,00.

IV. NIEUWE KEUR van Nuttige en Aangename Mengelingen, Jaargang voor 1833, met gegrav. titel en vignet « 3,60.

V. P. MEESTERS, Merkwaardigheden uit den Onderwijskundigen Levensloop van THOMAS HOOGVLIET VAN DIEPENDAEL thans Onderwijser, Organist en Landmeter te *O.*, 2de druk, één deel kompleet, met gegrav. titel en vignet. . . . « 1,80.

VI. ————————, Mislukte Aanslag op *Sluis* in *Vlaanderen*, den 12den Junij 1606, een kluchtig Heldenbedrijf « 0,40.

VII. Mr. VAN KOETSVELD VAN ANKEREN, 's KONINGS VERJAARDAG, of *de 24ste Augustus*, Blijspel, in één bedrijf. . . . . « 0,50.

VIII. BIJDRAGE TOT STAVING van de Nuttigheid des Huwelijks der Roomsche Geestelijken, als Nota tot Boekje, getiteld: *de R. K. Kerk in Oud-Nederland, zoo als zij is, zijn kon en zijn moest.* . . . . « 0,40.

IX. GEENE WEDERLEGGING, MAAR EEN WOORDJE OP ZIJN' TIJD, over het Werkje: *de R. K. Kerk in Oud-Nederland*, enz., door eenen R. K. Priester. . . . « 0,10.

, De UITGEVERS van den MILITAIREN SPECTATOR berigten hunnen geabonneerden, dat de *Tweede Jaargang* van dit Tijdschrift, te beginnen met N° 11, in nummers van 3 vellen elk (in plaats van N°s van één vel), met eenen omslag, en gebrocheerd zal uitkomen, zullende, voor het overige, papier, letter, formaat enz. geene verandering ondergaan, maar blijven zooals het tot dusverre geweest is.

De tegenwoordige *Jaargang* van den MILITAIREN SPECTATOR zal, met de verschenen 10 N°s en de nog te verschijnen 8 N°s slechts 34 vel druks beslaan en *f* 6:25 cents kosten, onverminderd de bladen bijvoegsels, welke daarbij *gratis* zullen worden geleverd, en welke de Redactie zal bezigen tot het opnemen der plaatshebbende *Promotiën* bij het Leger, die vroeger in den tekst begrepen waren, en naar het gevoelen der geabonneerden te veel plaats innamen, als ook tot het aankondigen der nieuw uitkomende belangrijkste *Militaire Geschriften* in alle talen.

Voor de platen en kaarten, die er in het vervolg mogten ingevoegd worden, zal een zeer matige prijs betaald worden, welke de 25 cents voor elke plaat of kaart, niet zal te boven gaan.

Degenen der geabonneerden, welke verlangen de losse vellen, naar mate dezelve afgedrukt zijn, per post te blijven ontvangen, gelieven daarvan *franko* opgave aan de ondergeteekenden te doen. Geene bijzondere aanvrage hiervoor ontvangende, zullen de ondergeteekenden het daarvoor houden, dat de geabonneerden met den nieuwen maatregel genoegen nemen.

BREDA, October 1833. BROESE & COMP.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 17den October.*

	laagste koers.	hoogste koers.	4½ uur.
NEDERLANDEN. pCt.			
Werkel. schuld 2½	46 5/8	46 13/16	46 13/16
Dito dito 5	89 7/8	90	90
Uitgestelde dito . . .	1 3/32	1 13/128	
Kansbill. dito.	19 5/8	19 7/8	19 7/8
Amort. Syndic. . 4½	82 3/4	83 1/2	83 1/2
Dito dito . . 3½	66	66 5/8	66 5/8
Schatkistbiljett. . 6	101	101 1/8	
Oorlogslasten. . . 5	99 1/8	99 1/4	
Leening 1831. . . 6	102		
Handel-Maats. . . 4½	92 5/8	92 3/4	
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 3	71 7/8	72 1/4	72 1/8
ENGELAND.			
Dito per 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	52 1/4	52 7/8	52 7/16
Dito *f* 1000 . . . 3	34	34 1/8	34
Uitges. 3 pc. Sch. 5	9 15/16	10	9 15/16
Cort. Bons. Lond. 5	13 3/4	13 7/8	
NAPELS.			
Certificat. *L & B.* 5			
Dito *Falc. & C.* 5			
Leen. Lond. H. . 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798. 5	99		
Dito dito 1828. 5	99	99 1/4	99 1/4

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	4½ uur.
Cert. dito 1828. 5	88 7/8	89	89
Obl. te Londen. 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	62 3/4	63 1/8	63 [illegible]
Certificat. dito. . 6	63 1/4		
POLEN.			
Aand. Loot. fl. 300.	103 1/2		
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50. .	87 1/2		
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100. . .			
Dito dito » 250. 4			
Metalliek 5	89 1/4	89 1/2	89 3/8
Dito Lond. gen. 5	89 1/4	89 5/16	
Dito. 2½			
Oblig. *Goll & C.* 5			
Dito 4			
Cert. Stadsb. dit. 2½			
Ween. Bankact. 3			
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotschild.* 5	68 1/2	69	
GRIEKSCHE.			
Dito te Londen 5			

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.